

Tjóðsangurin 100 ár

Í dag, 8. januar 2008, eru liðin 100 ár, síðani tjóðsangurin varð prentaður á fyrsta sinni. Tað var í Tingakrossi tann 8. januar í 1908. Símun av Skarði yrkti og Petur Alberg gjørdi lagið. Í samband við 100 ára dagin bjóðar Forlagið Fannir bókina "Streingir, ið tóna I" fyri serprís – kr. 100,-. Bókin fæst í bókhandlunum og frá forlagnum. Tilboðið er galdandi fram til 8. februar 2008.

Urguleikarafelagið fimm ár

Urguleikarafelagið bleiv stovnað fyri 5 árum síðani. Í tí sambandi hevur felagið í dag sent út eitt tíðindaskriv, eitt slag av statusrapport, sum tekur saman um. Endamálið við Urguleikarafelagið byrjaði sítt arbeiði við at gera uppskot um gjald til urguleikarar. Hetta uppskot bleiv sent Mentamálaráðnum, men hevur felagið einki frætt síðani. Felagið fer í komandi ári at biðja um ein fund við kirkjuráðini, har hugt verður eftir starvslýsingum fyri urguleikarar. Urguleikarafelagið fer at heita á kirkjuráð við størri kirkjum, um at gera sáttmála við sínar urguleikarar. Arbeiðið, at kanna møguleikarnar fyri at taka urguleikaraprógvgv í Føroyum á ymiskum stigum, er í gongd. Vit miðja ímóti, at flestu urguleikarar í Føroyum um eini 2-3 ár hava tikið eitt urguleikaraprógvgv á grundstigi, skrivur Urguleikarafelagið millum annað í tíðindaskrivi.

Um fá ár verður námsvinna størri vinnugrein í Grønlandi enn fiskivinnan

(Mynd: KNR)

Í framtíðini skulu grøn- lendingar leita eftir gulli og diamantum

**Búskaparfrøðingar
vænta, at um fá ár
fær námsvinnan í
Grønlandi størri
týðning enn fiski-
vinnan**

GRØNLAND

Árni Joensen
arni@sosialurin.fo

Tað er ikki bara onkur hissin búskaparfrøðingur, sum væntar, at námsvinnan fer at fáa størri týðning fyri grønlandska samfelagið enn fiskivinnan. Metingin er úr teirri seinastu frágreiðingini, sum tann ráðgevandi nevndin viðvíkjandi Grønlandi skrivaði. Har komu búskaparfrøðingarnir til ta niðurstøðu, at olja, gull, diamantar og aluminium fara at avloysa rækjur, svartkalva og krabba sum tey berandi ráevnini í grønlandska búskapinum.

Búskaparfrøðingar vísa á, at eftirspurningurin eftir ymsum metallum er vaksin sera nógv tey seinastu árin og veksur framvegis, og tað hevur skruvað prísirnar upp ígjøgnum. Hetta hevur so aftur havt við sær, at námsvinna í teimum arktisku økjum er eisini áhuga-verd, tí tann góði prísurin ger, at framleiðslan kann lona seg hóast truplar umstøður.

Molybdæn fyri 50 mia.

Hesin veksandi áhugin fyri teimum arktisku økjum kom týðiliga til sjóndar í Grønlandi í fjør. Eitt av feløgnum, sum hevur fingið áhuga fyri Grønlandi, er kanadiska felagið Quadra Mining, sum eigur fleiri nám í Kanada og í USA. Felagið hevur boðað frá, at tað arbeiðir við einari ætlan

um at leggja millum fyra og seks mia. krónur í eitt molybdæn-nám norðan fyri Ittoqqortoormiit í Landnyrðingsgrønlandi. Molybdæn er eitt evni, sum verður brúkt til at styrkja ymsar stállutir við, eins og tað verður brúkt innan kjarnorkuindnað og sum smyrjivevni til maskinur.

Hildið verður, at molybdæn-námið hjá Quadra Mining verður tað størsta námið í Grønlandi um nøkur fá ár. Kanadiska felagið væntar, at tað verður klárt at fara undir framleiðslu á vári í 2012, og at har er nóg mikið av ráevni til millum 15 og 20 ára rakstur. Umsetningurin hesi árin er mettur til millum 40 og 50 mia. krónur.

1.500 arbeiðspláss

Jørn Skov Nielsen, sum er stjóri í grønlandska rávøru-

stýrinum, sigur við Berlingske Tidende, at námsvinna verður ein høvuðsvinna í Grønlandi.

- Mítt boð er, at innan fimm ár eru minst sjei nám í drift í Grønlandi. Tey fara at geva millum 1.300 og 1.500 arbeiðspláss, og vinnan fer at geva nógvan inn-tøkuskatt umframt eitt sindur av partafelagsskatti, sigur Jørn Skov Nielsen.

Tað er greitt, at tað fer at taka langa tíð, áðrenn Grønland kann sammetast við stór námsvinnulond sum Kanada og Avstralia, men fleiri og fleiri í námsvinnuni vænta eitt námsævintýr í Grønlandi um ikki so mong ár. Í fjør vóru ikki færri enn 30 jarðfrøðingar frá fleiri kanningarfeløgum í Grønlandi og leitaðu eftir ymsum evnum í jørðini, og í lötuni hava 30 feløg 78 kanningarloyvi.

Hildið verður, at feløgin

Dýr olja er prísurin fyri vælferð

**Økt vælferð í altamt
fleiri londum økir
eftirspurningin eftir
olju og trýstir prísin
upp**

OLJUPRÍSUR

Árni Joensen
arni@sosialurin.fo

Altjóða samfelagið heldur ondini, nú oljuprísurin togar í 100 dollarar fyri tunnuna, men vit kunnu eins væl venja okkum við, at hetta verður príslegan í komandi tíðum. Tann høgi oljuprísurin er við øðrum orðum komin fyri at verða.

Tann dýra oljan hevur kortini ikki somu ógvusligu ávirkanina á heimsbúskapin nú sum í kreppuárunum 1979-80. Men vit eiga at venja okkum við, at tann tíðin er farin, tá oljan ella rættari sagt orkan var bílig. Tað heldur í hvussu er danski búskaparfrøðingurin og ráevna-serfrøðingurin hjá Jyske Bank, Jacob Vinding Jensen, við Ritzau.

Hann visir á, at økt vælferð í stórum londum sum Kina, India og Russlandi

og í teimum oljuframleiðandi londum økir eftirspurningin eftir ráolju. Tí væntar hann, at prísurin á ráolju verður nakað oman fyri 80 dollarar í meðal fyri tunnuna í ár. Tað er 11 prosent oman fyri meðalprís í 2007.

Verið dýrari

Hóast øll hvussu við, tá oljan herfyri fór upp um 100 dollarar, so vísa útrokningar, at í veruleikanum hevur hon verið dýrari fyrr. Tá prísurin var upp á tað hægsta undiroljukreppuni í 1979-80, var hann 102 dollarar fyri tunnuna, um vit rokna eftir nútíðarkrónuni.

- Við tatiðar dollarakursi kostaði ein tunna av ráolju tá 632,40 krónur. Við dagsins dollarakursi kostar hon 493,13 krónur, og tí kendist oljuprísurin meinari tá enn nú, sigur Jacob Vinding Jensen. Hann leggur afturat, at vit njóta gott av, at dollarin er vikin, men harafturat duga fólk betur at brúka orku nú enn fyri 25 árum síðani.

Økt vælferð í stórum londum sum Kina, India og Russlandi økir eftirspurningin eftir olju og trýstir prísinn upp

(Savnsmynd)